

25 års JUBILÆUM 1963 - 1988

HJALLERUP FJERNVARME
Gravensgade . Hjallerup

HJALLERUP FJERNVARME

De første 25 år

Beskrevet af:

Bent Sørensen

Forord og efterskrift:

Kurt Thomsen, formand

Bogen er sat med Times

Sats og layout: BS Kontorservice, Hjøllerup

Tryk: Nordan Offset ApS, Hjøllerup

Tegninger: Jørgen Sørensen, Dronninglund

Udgivet af

HJALLERUP FJERNVARME

HJALLERUP FJERNVARME SELSKAB

De første 25 år

Beretning
1963 - 1988

FORORD

Med denne beretning har bestyrelsen ønsket, at der på skrift gives et overblik over fjernvarmens udvikling i Hjallerup siden en kreds af erhvervsdrivende i 1963, fik ideen der førte til stiftelsen af Hjallerup Fjernvarmeselskab samme år.

Beretningen er for perioden fra selskabets oprettelse og indtil i dag udarbejdet af bestyrelsen i samarbejde med Bent Sørensen, og skildrer en historie om modvind og medgang, og om en indsats af mange personer, som troede på, at det var en rigtig aktivitet at få etableret og udbygget fjernvarme i byen.

Der er i Hjallerup Fjernvarme's forløb mange lokale aspekter, men samtidig har vi også været en del af en udvikling af fjernvarmen på landsplan, hvor denne forsyningsform i dag er almindelig anerkendt i samfundet, som en af de mest miljøvenlige og energioekonomiske.

Indenfor den tekniske udvikling er der naturligvis sket meget, ikke mindst indenfor rør-området hvor vi i dag bruger præisolerede rør, der helt har afløst de gamle besværlige og bekostelige ledninger i betonkanaler.

Indenfor brændselsforsyningen er Fuel Oil blevet suppleret med andre brændsler, og ikke mindst spildolie har betydet store økonomiske besparelser for Hjallerup Fjernvarme.

Vi har gennem årene arbejdet med en række projekter, og er stadig aktive og opsøgende, hvilket førte til at vi i 1986 kunne udvide varmecentralen til det den er i dag, nemlig en moderne central hvor naturgassen i fremtiden vil spille en væsentlig rolle.

Som et forbrugerejet selskab med ledninger i byens gadenet, og som varetagende en væsentlig funktion for næsten samtlige beboere i Hjallerup, må vi til stadighed være et "hestehovede" foran, også på fjernvarmens front.

Beretningen vil uden omsvøb fortælle om skepsis og problemer med varmeplan og andre forhold, men også om støtte til væsentlige afgørelser af betydning for den videre udvikling.

Vi har gennem årene oplevet en stor tilgang af nye forbrugere, ikke mindste gennem de sidste 10 - 15 år hvor udbygningen af Hjallerup har været størst, og hvor nye parcelhuskvarterer i Hjallerup har fjernvarmepligt, og vi har gennem renoveringer, moderne styringsmetoder og den større varmetæthed fået en virkelig god driftsøkonomi.

Vi kan i løbet af en kortere årrække se frem til den endelige afrunding af vort forsy-

ningsområde med størst mulig tilslutning til vort varmesystem, som derved får de bedste muligheder for at blive en velfungerende forsyning med billig varme til forbrugerne i en lang årrække fremover.

En spændende fremtid med store opgaver ligger forude.

Jubilæumsønsket for selskabet skal da også være, at det fremtidige arbejde må nyde fuld opbakning og anerkendelse fra alle sider, og at glæde og optimisme omkring arbejdet må føre frem til en lykkelig løsning af de mange opgaver vi står overfor.

Til lykke til Hjallerup Fjernvarme med de første 25 år!

Kurt Thomsen
*formand for selskabets
bestyrelse i jubilæumsåret*

IDÉEN

En række erhvervsdrivende i Hjallerup, med slagtermester Helmer Larsen i spidsen, begyndte i det tidlige forår i 1963, at tale om mulighederne for at etablere fjernvarmeværk i Hjallerup. Helmer Larsen havde erfaret at Tylstrup lige havde etableret fjernvarmeværk, og Helmer Larsen kom så i snak med den ingeniør der havde udarbejdet projektet, nemlig H. P. Mulvad, Brønderslev. Efter denne snak opstod så idéen om fjernvarmeværk i Hjallerup.

Helmer Larsen tog så kontakt til cementstøber Knud Mortensen, vognmand Gordon Pedersen, muremester Niels Ejgod Nielsen og vognmand Jens K. Andersen, og som de fremsynede forretningsmænd som de jo var, var tanken om fjernvarmeværk i byen en idé som disse mennesker alle modtog positivt. Som erhvervsdrivende kunne de alle se fordelene, ikke blot for fjernvarmens skyld, men også for at kunne få sat noget i gang der kunne give beskæftigelse i byen.

Efter megen snak, og nogle hyggelige møder privat hos de 5 initiativtagere, og med H. P. Mulvad som den rådgivende kraft, besluttede man så at undersøge om der var en bredere opbakning bag idéen.

STARTEN

Det var der. Der indkom 43 underskrevne tegnings-blanketter til den stiftende generalforsamling, den 16/5 1963 der blev afholdt på Hjallerup Kro. Her besluttedes det at man skulle vælge en bestyrelse som så skulle arbejde videre med projektet i tæt samarbejde med ingeniøren. Naturligt nok kom denne bestyrelse til at bestå af igangsætterne, og allerede den 27. maj havde bestyrelsen, lige så naturligt, konstitueret sig med Helmer Larsen som formand.

Forud for dette møde var gået en tur rundt til 5 fjernvarmeværker, bl.a. Tylstrup. På samme møde blev det besluttet at lade ingeniøren vælge kedelfabrikat til værket, efter at have set de første skitser til dette.

Kun knap en måned senere, den 21. juni, afholdtes nyt bestyrelsesmøde hvor ingeniør Mulvad fremviste de færdige tegninger, og man enedes nu om at indhente priser hos byens håndværkere. Der skulle indbydes til licitation i juli.

Licitationen blev afholdt på Hjallerup Kro den 11. juli og allerede den 16. juli havde bestyrelsen et møde med de håndværkere der fik arbejdet overdraget, for her at underskrive entreprisekontrakterne. Håndværkerne lovede at arbejdet kunne påbegyndes den

På øverste billede ses formanden Helmer Larsen til byggemøde med murermester Niels Ejgod Nielsen og installatør N. C. Nielsen. På billedet nederst får murersjakket sig en svalebajer under opførelsen af fjernvarmecentralen.

19. juli. Fra idé til igangsætning var der kun gået godt et par måneders forarbejde. Arbejdet påbegyndtes også som planlagt, og de lokale håndværkere levede godt op til deres ry, idet arbejdet skred hurtigt frem.

På et bestyrelsesmøde i august samme år, kunne man så ansætte den første varmemester, Møller Jakobsen. Han skulle så starte ved årsskiftet, altså den 1. januar 1964. På samme møde blev det vedtaget at måle forbruget af vand, ved at placere vandmåleren lige inden for indføringen, så både forbruget til radiatorer og varmt vand blev målt sammen.

I oktober enedes man i bestyrelsen om at indkalde tre olie-leverandører til nærmere forhandlinger om olie-leverancen til værket. Efter disse forhandlinger enedes man om at købe olien hos Nordjylland's Kulkompagni. At bestyrelsen handlede på forbrugernes vegne, kan man se af referatet fra bestyrelsesmødet den 23. oktober, hvori man kan læse "at bestyrelsen enedes om ikke at underskrive kontrakt med olie-leverandøren". Jo, man var forsigtige dengang, som nu.

På Hjallerup Fjernvarme's første ordinære generalforsamling, den 28. oktober 1963, blev den samlede bestyrelse hyldet af overbetjent Josephsen, der takkede bestyrelsen for den hurtige udførelse af arbejdet, og den meget lille gene arbejdet havde afstedkommet. På omvalg var Gordon Pedersen og Helmer Larsen der begge blev genvalgt, og til revisorer valgtes Thomas Peter Christensen og Bent Ramsgaard Jensen, samt revisor Thulstrup, Aalborg. Bestyrelsen konstituerede sig senere med Helmer Larsen som formand, Gordon Pedersen, næstformand, Knud Mortensen, kasserer og Niels Ejgod Nielsen som sekretær.

Bestyrelsen viste lige fra start sans for det økonomiske, idet man fik Dronninglund Kommune til at stå i forskud med et beløb på kr. 30.000, på de af kommunen erhvervede grunde. Fjernvarmeværket forpligtede sig så til at lægge hovedledning ud til disse grunde, og så skulle man tilbagebetale kommunen kr. 1.000 for hvert hus der blev tilsluttet.

Det første år blev der tilsluttet ca. 100 forbrugere fortrinsvis i midtbyen, idet Vestergade-beboerne fra starten var lidet positivt indstillet overfor værket. Knud Mortensen og Niels Ejgod Nielsen tog derfor på charmeoffensiv i dette kvarter op til flere gange. Mange var dog "født" med en kamin, og der skulle gå flere år inden Vestergade kom med.

Helmer Larsen havde det travlt det første år, idet han opmålte samtlige huse, og sammen med Niels Ejgod Nielsen blev der så lavet udregninger til forbrugerne. Med baggrund i dette kontorarbejde, blev det pålagt formanden at montere kontoret med møbler, gardiner og lignende. Allerede det første år blev kontoret ivrigt benyttet til såvel kontorarbejde, som møder.

Øverst: Så er der rejsegilde. Byggeriet står nu næsten færdigt, og man kan ane konturerne sådan som det så ud de første år.

Nederst: Nu lægges der rør ned. Der blev gravet flittigt i Hjallerup.

UDBYGNINGEN

Da Helmer Larsen i 1963 hentede næsten en million kroner i Hjallerup Bank, til at få bygget varmekærket for, havde man ikke drømt om at der allerede året efter, i 1964 ville være ca. 200 forbrugere. Men udbygningen af ledningsnettet gik stærkt, og der kom hele tiden nye forbrugere til. Vestergade og Østergade blev forlænget og man lagde ledning ud til kommunens grunde. Prisen pr. m³ blev i september fastsat til kr. 1,35. Til at varetage foreningens regnskaber og forvalte den store omsætning der nu efterhånden var blevet, ansatte bestyrelsen købmand Th. P. Christensen til hvervet som regnskabsfører.

Den 4. november 1964 kunne man så på foreningens 2. ordinære generalforsamling, glæde sig over at overslaget over etablering af varmekærket havde holdt, og glæden var ikke mindre af, at kun lokale håndværkere havde udført arbejdet. Med udvidelserne af ledningsnettet skulle der nu investeres yderligere ca. 200.000 kr.

Man kunne nu indfri byggekreditten i Hjallerup Bank på 900.000 kr. mod at optage en 1. prioritet i værket på samme beløb, samme sted, og en 2. prioritet i Hjallerup og Omegns Sparekasse på kr. 250.000. Således var der nu økonomi til de ovenfor nævnte udvidelser. Jo, nu var man sandelig på vej med fjernvarme til Hjallerup.

I 1965 diskuterede man i bestyrelsen, ved gentagne møder, hvordan man skulle klare leveringen af fjernvarme til hele den nye udstykning, beliggende på Vestergårds jorder. Man drøftede naturligvis problemet med at få et så stort projekt finansieret, og man enedes om at pålægge hver grund "en sum svarende til fjernvarmeudgifterne". Samme år forhøjede man målerlejen fra kr. 20 til kr. 40, men vedtog enstemmigt at beholde den "gamle" m³ pris på kr. 1,35. Man var nu nået op på 218 forbrugere og havde fået stabilitet i leveringen af varmen, idet der i 1965 overhovedet ikke havde været afbrydelser i driften, eller skader på det nu ca. 12 km. lange ledningsnet. Trods de mange forbrugere var der 98 huse ved det eksisterende ledningsnet der ikke var tilsluttet. Dette ville man naturligvis gøre noget ved. 1965 var også det år der blev råd til telefon på centralen. Et sådant telefonapparat blev installeret ved juletid.

Fjernvarmekærket var ikke kun forretning, idet man fra bestyrelsens side eftergav en forbruger tilslutningsafgiften. Denne forbruger var dog Ungdomsklubben der lod opføre et hus ved Anne Marievej. I 1966 kom man op på 230 interessenter, mens 260 forbrugere var koblet på nettet. Ledningsnettet var vokset med ca. 500 m. til nu 12,5 km.

For at anskueliggøre at 1966 immervæk er længe siden, kan berettes at formanden på generalforsamlingen stillede forslag om at nedsætte m³ prisen med 5 øre. Dette blev dog forkastet, idet bestyrelsen fandt at det var bedre at konsolidere sig først.

NU GAR DET STÆRKT

Sidst på året i 1967 havde der været flere stop ved kedlerne, som nu efter at have været i gang i ca. 3 år trængte til en hovedreparation, og samtidig investerede man i en ny pumpe. Kedlerne kunne formentlig holde et års tid endnu.

Efter at Gordon Pedersen havde valgt at forlade bestyrelsen, trådte Arne Skinbjerg ind i stedet for. Helmer Larsen var stadig formand, mens Knud Mortensen var næstformand og Niels Ejgod Nielsen sekretær. Formanden Helmer Larsen kunne på generalforsamlingen berette at man nu var oppe på 248 interessenter, mens 280 husstande var koblet på nettet.

Så i april 1968 kom en storforbruger med på ledningen, nemlig Hjallerup Hallen, og også denne gang gav bestyrelsen tilskud, idet man bestemte, som med ungdomshuset, at Hallen ikke skulle betale tilslutningsafgift, men kun skulle betale de faktiske udgifter.

Man kunne nu bestille et nyt "Hartmann" oliefyr til senere levering, da man nu kunne få dette fyr langt billigere end ved en senere bestilling. Jo, bestyrelsen forstod sig skam på økonomi. Samme år indkøbte man en ny kedel til en pris af 70.000 kr. Kedelen skulle bruges til udvidelse af værket, og der blev således ikke udskiftet nogen kedel med denne nye.

Ved udgangen af 1968 var man oppe på 288 forbrugere og en samlet opvarmning af rum på 64.801 m³. Ikke så lidt endda. Jens K. Andersen bad samme år om at måtte blive fritaget for bestyrelsesposten, og istedet for ham valgtes Niels Chr. Møller Larsen.

På generalforsamlingen i november 1969 kunne formanden oplyse at der var kommet 20 nye forbrugere og man i alt opvarmede ikke mindre end 91.099 m³ rum. 1969 blev så også det år hvor formanden gennem alle årene Helmer Larsen, trådte tilbage og gav plads for en ny, nemlig Jørgen Buhl. Med udsigten til mange nye forbrugere i 1970 kunne den nye formand roligt tiltræde hvervet. Arne Skinbjerg afgik sammen med Helmer Larsen, og Arne Skinbjerg blev erstattet af assurandør N. K. Andersen. Den afgående formand blev hyldet af de fremmødte for sit store arbejde under hele opstarten og væksten af Hjallerup Fjernvarme.

På det konstituerende bestyrelsesmøde den 13. november 1969 konstateredes det at N. K. Andersen ikke ønskede at modtage valg, og derfor blev suppleanten, installatør N. C. Nielsen indsat i hans sted.

I 1970 hævedes prisen for stikledninger fra kr. 70 til kr. 90 pr. m.

1970 blev også det år hvor der kom flere udstykninger til. Kommunen udstykkede grunde ved Tylstrupvejen og det sociale boligbyggeri i Hjallerup blev igangsat. Man fik også demonstreret de nye fjernvarmerør fra Løgstør Rør og man håbede efter forvisning at de ville leve op til fabrikkens garantier. Det var ikke så lidt lettere at arbejde med de nye rør fremfor de gamle betonrør, ligesom isoleringen var i top og varmetabet derfor i bund.

For at kunne klare finansieringen af udbygningen af hovedledningsnettet ansøgte man Hjallerup Sparekasse om et lån på kr. 50.000.

I løbet af året var der kommet 12 nye forbrugere på ledningerne således at man i alt var oppe på 330 forbrugere.

Jørgen Nielsen, Vestergaard fik udstykket grunde ved Konstantinsvej i 1971, og her blev man enige om at nedlægge hovedledning i vejen ved to sidegader til Konstantinsvej.

Revisionsfirmaet Anton Magnussen der var selskabets revisor foreslog også samme år at man ikke skulle lade forbrugerne være længere i restance end højst 2 måneder, og såfremt disse frister ikke blev overholdt skulle formanden sørge for at lukke for varmen til de forbrugere der stadig måtte være i restance. Sådan.

På generalforsamlingen konstateredes det at der var kommet 19 nye forbrugere. Prisen blev i 1971 sat til 2 kr. pr. m³ vand og 54,50 kr. pr. calorieenhed.

Man havde en del problemer med Dronninglund Kommune, for at få lagt fjernvarme ud til kommunens grunde på det gamle stadion ved Vestergade og ved Hegely. Men i 1972 blev man enige med Teknisk udvalg om at lægge varme ud til grundene ved Hegely og ved Møllegården, og samtidig skulle man så lægge fjernvarme ud til fem grunde ved sydenden af Grandisvej, og så senere holde et møde med Kommunen om den økonomiske side af sagen.

Varmeværket fik igen en nyanskaffelse, nemlig et nødaggregat således at man ved strømafbrydelser kunne køre videre uden stop i driften.

Man kunne i 1972 nedsætte prisen til 1,90 pr. m³ og 52,60 pr. calorieenhed, og samtidig fastsatte man prisen for 1973 til kr. 1,80 pr. m³ og 50,70 pr. calorieenhed. Dette kunne man gøre da der nu var 430 forbrugere under værket. Udsigterne for 1973 var ikke mindre lovende, idet man forventede at udviklingen ville gå i retning af en byggemodning af ca. 200 grunde. Med disse forventninger kunne man gå ind i 1973 med forvisning om at Hjallerup Fjernvarme på sit 10. år havde vist at den fremsynethed initiativtagerne havde været i besiddelse af, kom til sin ret. De 200 grunde ville ganske vist blive byggemodnet over en periode på 2 år.

OLIEKRISEN

Så kom den. Oliekrisen. Vi husker den alle. Nogle af os der ikke var så gamle på det tidspunkt, og derfor ikke spekulerede i økonomi og kriser husker det som de søndage hvor bilerne alle holdt i garage, og hvor vi uhindret kunne tumle os på gaderne. Næsten da. Der blev naturligvis givet dispensation til nødvendig kørsel.

For Hjallerup Fjernvarme var oliekrise knap så hyggelig, idet olietilførslen til værket blev nedsat med 20%. Man var derfor nødt til at indrykke en annonce i den lokale avis, med en opfordring til forbrugerne om at spare mest muligt på varmeforbruget.

Og Danmark sparede. Opfindsomheden kendte ingen grænser. Man indkøbte alt i alternative fyringsovne, el-ovne, gas-ovne - og så naturligvis brændeovne. Der er aldrig blevet solgt så mange brændeovne som i 1973. Men lige lidt hjalp det. Vi brugte stadig for meget. Derfor blev alle offentlige instanser sat ind på at få os til at spare på olien. Der kørte en kæmpe kampagne i dagblade, TV og radio, og alle diskuterede vi hvordan vi bedst kunne spare på olien.

Men det blev værre endnu. Da man nåede til vinteren i 1973 blev olie-leverancen til Hjallerup Fjernvarme rationeret ned til 75% af det normale forbrug. Nu måtte man gøre noget! Der blev sendt en skrivelse rundt til alle forbrugere om at man lukkede af for det varme vand, mandag, tirsdag, onsdag og torsdag. Gudskelov ville det da snart blive forår.

Trods oliekrise fik Hjallerup Fjernvarme 44 nye forbrugere.

I det nye år kunne man igangsætte hjælpecentralen beliggende ved Søndermarken, og det nye år blev ikke bedre for olieprisen. Nye forhøjelser lå forude.

I de lokale aviser, Midtvedssyssel Avis og Østvedssyssel Avis, samt i dagbladene Vendsyssel Tidende og Aalborg Stiftstidende kunne man i januar læse at stillingen som varmemester blev ledig til tiltrædelse pr. 1. februar, idet Møller Jacobsen valgte at gå på pension. Han havde da været med fra starten i 1963.

På et bestyrelsesmøde den 11. januar besluttede man så at ansætte den nuværende varmemester, nemlig Henry Jacobsen.

Med ansættelsen af den nye varmemester, gik man også over til at varmemesteren samtidig skulle være regnskabsfører, i stedet for at man som tidligere foruden varmemesteren havde haft kasserer. Den første kasserer var Th. P. Christensen, og ved ansættelsen af den nye varmemester var det Jette Sletten der havde dette hverv.

Den "gamle" varmemester virkede i en periode som afløser, men dette hverv overtoges af VVS-installatør Jørgen Buhl.

CALORIEMÅLERE

Nu begyndte man at diskutere anskaffelsen af caloriemålere. Såfremt man skulle overgå til at alle forbrugere skulle have caloriemålere, ja, så lå prisen på ikke mindre end 600.000 kr. Disse skulle være mere nøjagtige, og mere retfærdige end med de gamle m³ målere. Der var således klaget fra grundejerforeningen i Søndermarken over vandure som beregningsgrundlag for afregning af forbrug. Man henviste fra grundejerforeningen til de alt for mange stop i forsyningen.

Den nye varmemesters første store hverv blev således at kontrollere samtlige vandmålere og efter gennemgang blev de så plomberet. Ikke alle vandure virkede helt efter hensigten. Man vedtog derfor omgående at nye forbrugere ville få caloriemålere.

For at undersøge hvad forbrugerne mente om overgangen til caloriemålere, indkaldte man til en ekstraordinær generalforsamling den 17/6 1975. Med 79 stemmer for og 30 imod blev det altså besluttet at samtlige forbrugere skulle have caloriemålere. Hver forbruger skulle således betale kr. 190 som en eengangsudgift. Så nu fik den nye varmemester mere end nok at gøre med at få skiftet målere.

ENERGIBESPARENDE FORANSTALTNINGER

Der skulle gå et par år inden regeringen kom sig over oliekrisen, og der blev derfor indført en række tilskud til energibesparende foranstaltninger. Derfor søgte Hjallerup Fjernvarme i 1975 miljøstyrelsen om tilskud til en stålskorsten til fjernvarmecentralen. Nu kunne man jo slå "to fluer med et smæk". Miljøet blev forbedret, vi sparede på varmen - og vi fik tilskud hertil - troede vi. Det blev nemlig afslået og man hængte sagen.

Hjallerup Fjernvarme var dog selv blevet dygtigere til at udnytte olien, man forbedrede nemlig udnyttelsen helt op til 50%.

Ved at udskifte og indkøbe nyt teknisk apparatur for i alt ca. 126.000 fik Hjallerup Fjernvarme også et tilskud til energibesparende foranstaltninger på i alt kr. 31.500,-.

Jo, man havde aldrig været bange for at investere i varmegærdet. I 1976 investerede man i alt ca. 1.500.000 kr. i nyanlæg, ledningsnet og caloriemålere, således at man i alt havde investeret ca. 5.500.000 kr. i fjernvarmegærdet. Nu havde man kapacitet til at forsyne samtlige nye udstykninger, og man kunne derfor pr. 1. maj nedlægge satellitcentralen i Søndermarken, mod at udskifte ledningsnettet i Dronningensgade ved at nedlægge større ledninger.

I november var man på vej til at få en ufrivillig energibesparende foranstaltning, idet samtlige oliechauffører strejkede, og vi kunne således ikke få leveret olie.

Hjallerup Fjernvarme kom senere igen med på vognen for at få tilskud, nemlig i 1977 hvor man indkøbte en ny kedel til ca. 280.000 kr., og her fik man lige ved 100.000 i tilskud.

ET GODT ÅR

Med 587 forbrugere på ledningsnettet i 1978 plus at man havde fået en storforbruger, nemlig den nye svømmehal, og med et fantastisk godt regnskabsresultat der var yderst tilfredsstillende, var man nu på vej mod nogle gode år. Den nye kedel producerede 1 gcal mere pr. ton olie, og samtidig havde man sparet 35.000 kr. i renter. Som om det ikke var flot nok, var olien faldet med kr. 61 pr. ton, således at det samlede overskud for 1. halvår 1978 var ikke mindre end 382.000 kr.

Dette resulterede i, at prisen pr. gcal blev nedsat til samme pris som i 77, nemlig 175 kr. Man besluttede samtidig at købe et olieemulsionsanlæg til ca. 60.000 kr., og også her ydede kommunen tilskud med ca. 18.000 kr.

Selv om tilgangen af nye forbrugere dette år kun var på 12 var det altså alligevel et særdeles tilfredsstillende år. Man havde hidtil kørt med underskud på anlægssiden ved nye udstykninger, men nu var den kedelige tendens vendt i positiv retning, således at nyanlæg balancerer med tilslutningsafgifterne.

Der blev i 1978 brugt 2.193 tons olie, mod 2.392 tons året før. Man solgte 0,3 gcal mere pr. ton olie end året før, og det gav i penge ca. 52,50 mere pr. ton olie. Hver forbruger havde i gennemsnit brugt 24,5 gcal. Tallene for de foregående år lå på 25,2 gcal i 76/77 og på 26,2 i 75/76. Man kunne tydeligt mærke at også forbrugerne var begyndt at spare mere på varmen. Her spillede de energibesparende foranstaltninger også en væsentlig rolle.

Alle bestræbelser på at gøre Hjallerup Fjernvarme til en god og sund "forretning", også for forbrugerne - ja, det var lykkedes til fulde. Det skal naturligvis ikke være roser det hele, for med baggrund i de foregående års noget anstrengte økonomi, kan man sige at bestyrelsen "havde taget sig selv i nakken", og vist at det at sælge varme altså også skulle være rentabelt, som en hvilken som helst anden forretning.

"RUSTEN" SKORSTEN

Man havde besluttet at indkøbe en ny kedel og en tilhørende stålskorsten, som skulle leveres i april/maj 1979. Selv om en stålskorsten var særdeles effektiv, såvel for miljøet som for varmetab, så lød der på generalforsamlingen i oktober samme år en del kritiske røster over denne nye stålskorsten. Nogle klagede over at den allerede var rusten, og at det var for dårligt at have et sådant "rustrødt" monument over byen. Men fakta var imidlertid, at den var købt som rustrød, idet den var fremstillet af en speciel slags stål, hvor netop rusten skulle beskytte skorstenen mod tæring. Det er ikke altid let at forstå den tid vi lever i. I gamle dage var det skidt når noget var rustent - men nu er det altså godt. Ak, ja.

Den nye stålskorsten i forbindelse med det nye emulsionsanlæg bevirkede at der ikke havde været sodnedfald. Man havde jo i perioder nogle kedelige episoder med sodnedfald over de nærmest liggende huse, og det var naturligvis ikke spændende for "fru Jensen" eller "hr. Pedersen", at opdage at ens vasketøj egentlig godt kunne trænge til at blive vasket påny. Det havde givet mangel på skideballe, til varmemester og formand, som tit måtte "snige" sig ind på centralen for at få løst problemerne, og helst uden at blive "overfaldet" først. Det var ikke altid sjovt at være varmemester.

Fotoet viser opsætningen af stålskorstenen, hvor man på et tidspunkt under opsætningen altså havde ikke mindre end 3 skorstene på værket.

ALTERNATIV ENERGI

Man havde i de foregående år talt en hel del om alternative energikilder, bl. a. havde der været arbejdet en del med bl.a. jordvarme, som dog var blevet forkastet, p.g.a. usikkerheden om rentabiliteten heri.

Nu begyndte man alvorligt rundt omkring at tale om kul- eller halmfyring. Bestyrelsen havde, med formanden Regnar Ovesen i spidsen, foretaget en række beregninger omkring alternative energiformer.

Halm ville, incl. ny varmecentral hertil, koste forbrugerne ca. 410,- kr. pr. gcal, imod den eksisterende pris ved olie på kr. 175,- pr. gcal.

Træaffald skulle, for bare at udgøre knap 10% af årets brændselsforbrug, leveres fra ca. 15 savværker af en ansæelig størrelse. Selve træaffaldet ville i givet fald blive billigere end halmen, men hertil kom så en ikke helt uvæsentlig udgift til transport.

Bestyrelsens konklusion var herefter at der kun var 2 muligheder til erstatning af olien, nemlig kul og naturgas.

Kulfyring ville som med halmen, kræve et nyt varmeværk etableret. Det skal vi måske have bygget alligevel - afhængig af befolkningstilvæksten i byen.

Naturgassen ville derimod være, en både ønskværdig og tilgængelig løsning. Ønskværdig fordi den er helt forureningsfri, og tilgængelig fordi den er rimelig billig for værket at etablere.

Imidlertid gik året 78/79 så godt, trods olieprisernes himmelflugt, at man valgte i første omgang at udsætte beslutningerne omkring alternative energikilder, men stadig arbejde videre i udvalget (bestyrelsen), men disse ting.

Prisen på olie var i denne periode lavere end budgetteret, og rentebyrden var igen faldet. Bestyrelsens politik gennem de sidste 3 år havde virket fra man havde "rebet sejlene og strammet kursen op i vinden" - som det så smukt hedder i protokollen.

FAST AFGIFT

På generalforsamlingen i 1979 bad formanden de tilstedeværende tage stilling til en evt. ændring af beregningen af forbrugsafgifterne. Dette skulle ses på baggrund af de faste udgifter værket havde, og som er faste uden hensyntagen til hvor meget varme der produceres og sælges. Disse udgifter ville bestyrelsen fremover gerne pålægge som en fast afgift. Denne afgift skulle så f.eks. pålægges som en afgift i forhold til hvor mange m³ opvarmet rumfang, den enkelte forbruger har tilsluttet, dog således at man graderer afgiften efter samme princip som ved tilslutningsafgiften.

Forslaget var ikke et ønske om at pålægge forbrugerne en ekstra afgift, men kun et ønske om at fordele de faste udgifter efter et mere retfærdigt princip. Prisen pr. gcal skulle naturligvis nedsættes herefter. Bestyrelsen ønskede derfor at få generalforsamlingens tilkendegivelse af, om man skulle arbejde videre med en evt. ændring. Denne tilkendegivelse fik man enstemmigt af forsamlingen.

Man holdt så i bestyrelsen flere møder i 1980 om denne faste afgift, og da bestyrelsen ikke var helt enige omkring dette spørgsmål, besluttede man at indkalde til en ekstraordinær generalforsamling den 20. maj samme år. På denne generalforsamling faldt forslaget efter megen diskussion, ikke mindst p.g.a. bestyrelsens uenighed. Altså - ingen fast afgift. Der blev dog nedsat et udvalg der skulle arbejde videre med en evt. ændring i afregningsformerne, og måske indførelse af en fast afgift.

Udvalget indkaldte så til en ekstraordinær generalforsamling i 1981, hvor man redegjorde for sine synspunkter. Udvalgets forslag gik på at man skulle betale fast afgift efter m³ pris. 64 var for dette forslag, mens 58 var imod. Altså vedtaget. Men p.g.a. uoverensstemmelser mellem udvalget og bestyrelsen om et ekstra forslag fra bestyrelsen, som ikke var indvarslet, blev generalforsamlingen kendt ugyldig, så der måtte påny en ekstraordinær generalforsamling til, hvor forslaget så blev vedtaget med

ikke mindre end 146 stemmer for, mens 78 var imod. Jo, der blev skrevet historie på denne generalforsamling med 224 fremmødte. Diskussionen om fast afgift havde virkelig fået forbrugerne ud af deres godt opvarmede huse.

OLIEPRISERNE

Oliepriserne steg kraftigt og værket måtte i snit betale ca. 150 kr. mere pr. ton olie. Udsigterne for lavere oliepriser var ikke så gode, samtidig med at antallet af forbrugere i 1980 og 1981 kun blev øget med 43 nye forbrugere til nu 699.

Der blev også skrevet historie i 1981 med værkets mindste forbrug af olie, nemlig ca. 16,0 gcal pr. forbruger mod 19 gcal i 1980 og 27 gcal i 1979.

Og priserne steg og steg. I 1982 blev der dog stabile priser på olien, idet stigningen kun blev på 165 kr. pr. ton. Da man i budgettet for 1983 således kalkulerede med endnu en prisstigning på olien - og den så faldt - ja så sparede man altså rent faktisk ikke mindre end 149.000 kr. på olien.

Trods den høje pris på olien, sørgede formanden Kurt Thomsen for at vi i en fart fik forbrugt ca. 3 tons. Kurt Thomsen skulle overflytte olie fra den ene tank til den anden, da der skete en fejl og olien vendte tilbage til den jord den var kommet fra.

SPILDOLIE-EVENTYR

Det skulle vise sig at den olietank man indkøbte i 1980 der kunne rumme 100 ton olie ville komme til sin ret. Ved købet af denne olietank kunne man i alt rumme 170 ton på værket, eller olie nok til ca. 12 dages forbrug i den allerkoldeste periode. Man fandt nemlig ud af at man kunne gå over til en tykkere olie, der kunne give en årlig besparelse på ca. 240.000 kr. Olietankene blev fyldt op, og da de igen skulle påfyldes var prisen for den tykkere olie, faldet yderligere med kr. 65 pr. ton, således at man sparede yderligere 145.000 kr. Man havde også på centralen fået eget vandværk med en ydelse på 3 m³ i timen, for at stabilisere vandtrykket på centralen. I en nødsituation er værket herefter selvforsynende både med vand og strøm - så nu manglede der bare en oliebo-ring.

Man fandt nu ud af, at man på værket uden videre kunne stille om til at fyre med spildolie, og har således søgt om tilladelse hertil. Spildolien er mere miljøvenlig da det kun indeholder ca. 1/2 delen af det svovl og bly der er i den nuværende olie.

I maj 1986 kunne man købe en hel skibsladning spildolie, eller i alt 3.139 tons, til en

samlet pris på kr. 3,8 millioner kroner! Foruden dette beløb skulle man så betale 50.000 kr. i kvartalet for tankleje på oliehavnen i Aalborg. Transporten ville andrage ca. kr. 100.000. Alligevel var dette køb af spildolie særdeles rentabelt, og det blev indkøbt over en samlet kassekredit i byens pengeinstitutter på i alt 3,7 millioner.

NYBYGGERIET

Man havde gennem de sidste tre år henlagt 100.00 kr. pr. år til en ny kedel, hvilket resulterede i et underskud på driften i 1984. I 1985 skulle der igen skiftes målere til nye digitalmålere. Beløbet låntes i Nykredit. Da året 84/85 var et meget koldt år skulle forbrugerne efterbetale over 1 mill. kroner. Der kom således næsten 800.000 mere i kassen end budgetteret og overskudet blev derfor en halv million. I 1985 skiftede selskabet revisor til det lokale revisionsfirma Hjallerup Revision, v/Niels Jørgen Pedersen.

Der var nu henlagt 300.000 kr. til den nye kedel som man forventer indkøbt i 1986. Meningen er så at den skal have en brænder der er forberedt for naturgas. Man gik derfor i gang med at få udarbejdet et projekt til udvidelse af varmecentralen for installation af den nye kedel. Byggeriet ville koste ca. 3,6 mill. kroner og efter at have godkendt projektet, gik man nu i gang.

Fjernvarmenettet var efterhånden så udbygget at det kneb for varmemester Henry Jacobsen at klare alle opgaver alene, og Niels Thomsen blev ansat som varmemesterassistent.

Formanden Kurt Thomsen i forgrunden, i snak med allestedsnærværende, nu afdøde, redaktør og bogtrykker Flemming Gaaei før 1. spadestik. I baggrunden nogle af håndværkerne, afventende det første spadestik. Her ses bl.a. også medlem af bestyrelsen assurandør N. K. Andersen.

1. spadestik til den nye tilbygning blev taget af borgmester Jørgen Holst onsdag den 13. august 1986. Som man kan se blev 1. spadestik til en ordentlig "mundfuld" i strålende solskin.

2. spadestik blev taget af direktør I. B. Jørgensen fra Naturgas Midt/Nord.

3. spadestik blev taget af den nye varmemester-assistent Niels Thomsen, i flotteste stil

En glad formand i snak med borgmester Jørgen Holst, og direktør I. B. Jørgensen på dagen for 1. spadestik til nybyggeriet. Denne dag blev en historisk dag for Hjallerup Fjernvarme, idet dette også var 1. skridt på vejen til at fyre med naturgas, og samtidig gav nybyggeriet plads til udvidelser, således at der stadig er plads til nytænkning på værket.

Året 1986 blev således det mest begivenhedsrige år i fjernvarmeværkets historie. Prisen pr. mv kunne nedsættes med 40 kr. til kun 295,- kr. p.g.a. indkøb af spildolie der svarer til et års forbrug.

Byggeriet skred hurtigt frem, og der var skrevet kontrakt med Naturgas Midt/Nord om levering af naturgas. Ganske vist skulle der til 1988 fyres med "flaskegas", og i første omgang kun som reserve, da vi jo havde spildolien.

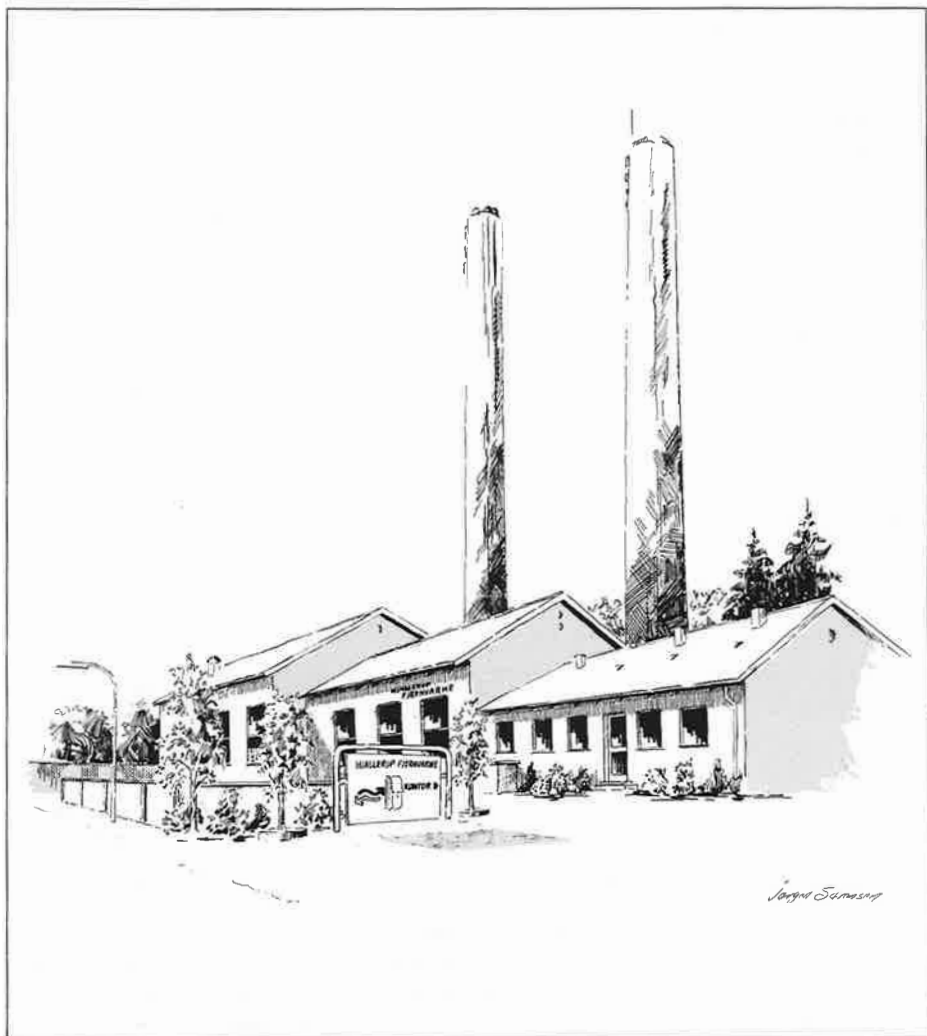
Der blev samme år indkøbt en varebil til varmemester-assistenten således at det blev lettere selv at foretage reparationer på bl.a. ledningsnettet, idet denne vogn kunne rumme alt nødvendigt grej, i modsætning til tidligere hvor man kun havde været i besiddelse af en cykel-trailer. Jo, der skete fremskridt hele tiden.

Ved udgangen af 1986 var man nu oppe på i alt 857 forbrugere, og disse forbrugere kunne glæde sig til billig varme også fremover, idet man indkøbte yderligere 2.000 ton spildolie mere, til en værdi af ca. 3,5 mill., og så ville man kunne tilbyde forbrugerne samme pris på varmen som i 1986.

Gennem 1987 og op til i dag er der i alt blevet tilsluttet 127 forbrugere, til i alt 984 og i skrivende stund blev nr. 985 tilsluttet i Hjallerup Centret. Man kan så i jubilæumsåret forvente at forbruger nr. 1.000 bliver tilsluttet. Altså endnu et "jubilæum". I jubilæumsåret 1988 holdes der åbent hus i oktober hvor alle forbrugere inviteres,

og dette jubilæumsskrift udsendes til samtlige husstande i Hjøllerup, som en hyldest til den opbakning befolkningen fra starten i 1963 har vist Hjøllerup Fjernvarme.

Hvad der så yderligere skal og kan ske for Hjøllerup Fjernvarme må være op til den, til stadighed fremsynede bestyrelse, men efter at have gennemgået 25 års protokoller, er jeg sikker på at det ikke bliver mindre spændende i årene fremover, at være en tilfreds forbruger/aftager af fjernvarme i Hjøllerup.

En dag med fjernvarme ...

*Varmecentralen i
Grøngårdsvej - med
de 2 skorstene et
godt stykke uden
for billedet - som en
slags "byens vartegn".*

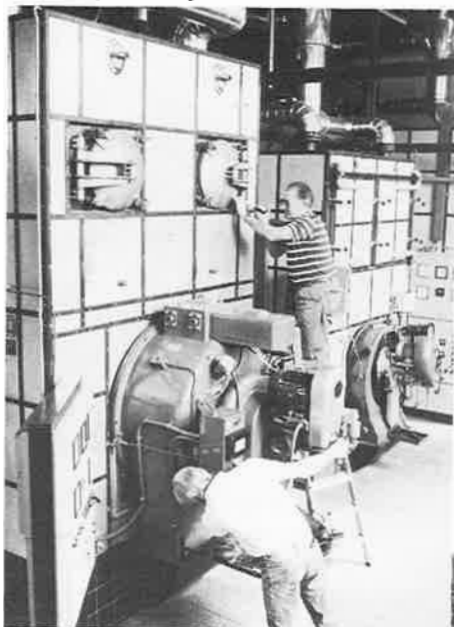
"Vi har fjernvarme". Ja, sådan lyder det jo fra de fleste beboere i Hjørring, og så tænker de egentlig ikke mere over det. Varmt vand ud af hannerne, og dejlig varmt når efteråret og vinteren kommer. Men for varmemester Henry Jacobsen og hans assistent, Niels Thomsen er fjernvarme ikke bare at skrue op for hannerne.

Deres dag starter med at checke de forskellige instrumenter og kontrollere automatikken, og så går det ellers slag i slag med reparationer og vedligeholdelse. Og så er det naturligvis også dem der "rykker ud", når en forbruger klager over manglende, eller for meget varme.

*Henry Jacobsen møder
til dagens dont iført ...
nå, ja, det er jo varmt
at være varmemester.
I hvert fald kender vi
ham bedst uden skjorte -
og ikke nødvendigvis
i bagende sol.*

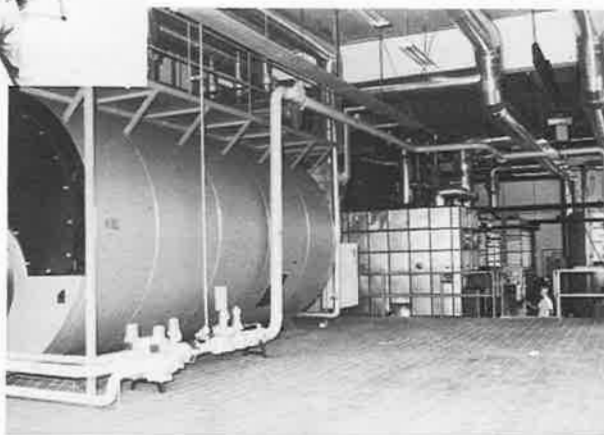

En dag med fjernvarme ...

Her er Henry og Niels i færd med at rense en af de "gamle" kedler, så den er klar til fyrings-sæsonen sætter ind. Stigen antyder lidt om dimensionen på kedlen.

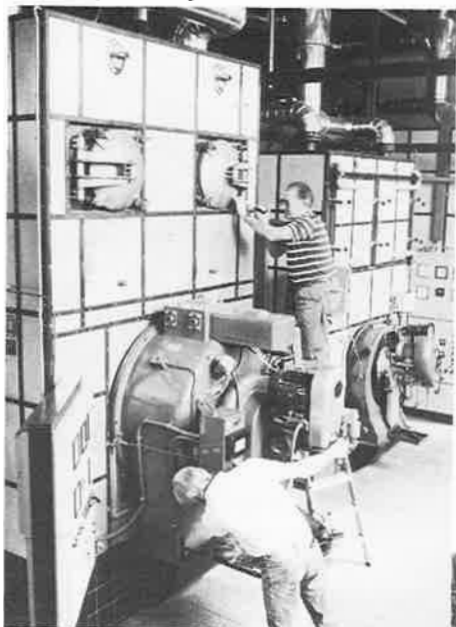
Et kig ind i varme-centralen fra den nye tilbygning med naturgaskedlen i forgrunden. Gulvpladsen til venstre i billedet er beregnet til fremtidige udvidelser, men tjener midlertidig et godt formål som garage for centralens varevogn.

Af hensyn til monopoltilsynet påhviler det Hjallerup Fjernvarme, såvel som andre selskaber i landet, at føre statistik over m³ priser, årsforbrug og den faste afgift. Monopoltilsynet udarbejder så en årlig oversigt over priser og tariffer fordelt på selskaber, årsforbrug, landsdele m.v.

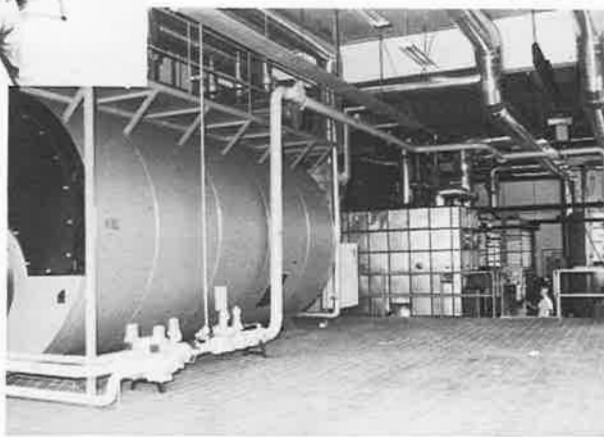
Administrationen på centralen er således ikke blevet mindre med årene, og der hviler derfor en stigende arbejdsbyrde på de to ansatte på centralen, som har det totale opsyn med central og ledningsnet.

En dag med fjernvarme ...

Her er Henry og Niels i færd med at rense en af de "gamle" kedler, så den er klar til fyrings-sæsonen sætter ind. Stigen antyder lidt om dimensionen på kedlen.

Et kig ind i varme-centralen fra den nye tilbygning med naturgaskedlen i forgrunden. Gulvpladsen til venstre i billedet er beregnet til fremtidige udvidelser, men tjener midlertidig et godt formål som garage for centralens varevogn.

Af hensyn til monopoltilsynet påhviler det Hjallerup Fjernvarme, såvel som andre selskaber i landet, at føre statistik over m3 priser, årsforbrug og den faste afgift. Monopoltilsynet udarbejder så en årlig oversigt over priser og tariffer fordelt på selskaber, årsforbrug, landsdele m.v.

Administrationen på centralen er således ikke blevet mindre med årene, og der hviler derfor en stigende arbejdsbyrde på de to ansatte på centralen, som har det totale opsyn med central og ledningsnet.

En dag med fjernvarme

Her er så hele "vogn-parken" opmarcheret foran centralen. I mange år var cyklen med "hænger" det eneste køretøj på centralen.

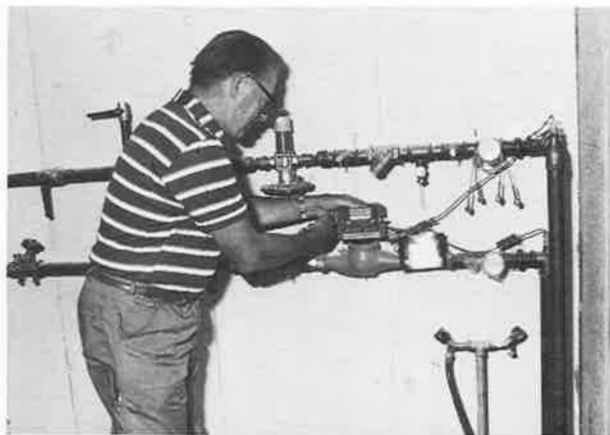
Niels på arbejde i en af fjernvarmens mange brønde. Joe, man skal kunne lidt af hvert, når man som her går "under jorden".

Henry på vej ind til en forbruger. Nu skal der aflæses og afregnes. Med 985 forbrugere i jubilæumsåret er Henry glad for at have fået en assistent.

En dag med fjernvarme

Her plomberer Henry måleren hos forbruger nr. 985 i Hjallerup Centret.

Under aflæsning af målere til årsopgørelsen, noteres m³ forbrug, og der afleveres et nyt kort således forbrugeren, i egen og selskabets interesse, kan følge med i det løbende forbrug. Herved undgås mange uoverensstemmelser, idet man som oftest på denne måde opdager uregelmæssigheder rimelig hurtigt. Helt undgå problemer med målerne kan man dog ikke, men fejl og mangler ved målerne repareres hurtigt, da man udskifter målerne og så får den defekte repareret "ude af huset".

Niels under aflæsning hos en forbruger i Østermarken i et moderne bryggers hvor måleren er placeret så den er let at aflæse. I dette tilfælde er varmtvandsbeholderen placeret centralt over måleren, så alt styres fra dette "manøvrerum". Som det kan ses på rørene til højre er der i dette hus gulvvarme overalt, med en lille automatisk termostat- og styreenhed i alle rum.

En dag med fjernvarme

En delegation fra Peking, Kina er her fotograferet med en glad varmemester. Delegationen var på besøg på centralen sammen med direktør Ole Christensen fra Hjallerup-firmaet Hydro-X, der har udviklet et middel mod rustgennemtæring af kedler m.v. Dette middel sælges over hele kloden, og da Hjallerup Fjernvarme naturligvis bruger dette middel for at forebygge tæringer, var det naturligt for Ole Christensen, Hydro-X, at fremvise en moderne fjernvarmecentral.

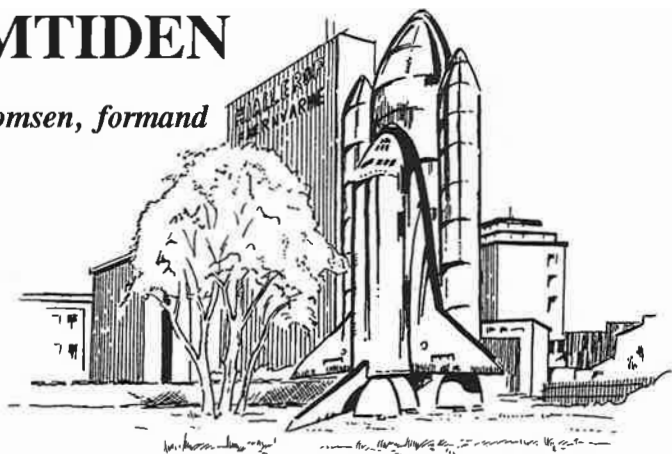
(Der forlyder intet om hvorvidt varmemesteren kunne tale med kineserne - men et stort smil kan man jo altid give)

Så er "regnskabets time" kommet. Der er aflæst hos alle forbrugere, og nu skal der tælles sammen. Dette foregår på det nyindrettede kontor. Henry ses ivrigt gestikulerende til telefonen - mon det er regnerul-ler der bestilles hos den lokale boghandler ...?

FREMTIDEN

Af Kurt Thomsen, formand

Udviklingen med fjernvarme i småbyer, som Hjallerup trods stor berømmelse med Hjallerup Marked jo altså er, tog rigtig fat sidst i 50'erne, og hvor vi her i Nordjylland har været godt med. Flere af vore nabobyer har allerede haft 25 års jubilæum.

Vores motto er at være et hestehovede foran. Det skal dog ikke være et mål i sig selv, at være et hestehovede foran, men det skal være et mål at lave det rigtige, især inden for energi/varme som lægger beslag på en stor del af vores indtægt, for mange er det den næststørste post af de faste udgifter.

Vi er nu startet på en ny epoke med naturgas som brændsel, og har vi ikke lavet det økonomisk rigtige for forbrugerne, har vi lavet en god løsning for samfundet og miljøet.

Vi har i vores løsning med tilbygningen til centralen, taget hensyn til at vi kan blive her i byens centrum langt ud i fremtiden, med gode udvidelsesmuligheder indbygget i centralen.

Vores planlægning med en ny central går på en placering ude ved markedspladsen, og vi har siden 1976 arbejdet os frem til den løsning hvad angår dimensionering af gadeledningsnettet. Vores mål kunne være at lave et decentralt kraftvarmeværk på markedspladsen. Dette vil dog afhænge af hvor gode resultater man opnår med disse værker rundt om i landet. Her vil vi være afventende, og altså på dette punkt, gerne være et hestehovede bagud.

Vores formål vil også i fremtiden være at forsyne Hjallerup by med varme så billigt som muligt. Og samtidig gøre Hjallerup til en ren by!

Held og lykke i de næste 25 år ...!

BESTYRELSESLEDERER gennem de første 25 år

Helmer Larsen
1963 - 1969

Gordon Pedersen
1963 - 1967

Knud Mortensen
1963 - 1974

Niels E. Nielsen
1963 - 1978

Jens K. Andersen
1963 - 1968

Th. P. Christensen
kasserer til 1973

Arne Skinbjerg
1967 - 1969

Niels C M Larsen
1968 - 1970

N. C. Nielsen
1969 - 1982

Jørgen Buhl
1969 - 1975

Henning N. Jensen
1970 - 1974

Hans Schmidt
1974 - 1976

Kurt Thomsen
1974 -

Regnar Ovesen
1975 - 1980

Svend Keller
1976 -

Ole Lundsgård
1978 - 1980

BESTYRELSESMEDLEMMER gennem de første 25 år

Hans Eegholm
1980 -

John E. Jensen
1980 -

N. K. Andersen
1982 -

FORMÆND gennem de første 25 år

Helmer Larsen

1963 - 1969

Jørgen Buhl

1969 - 1974

Hans Schmidt

1974 - 1976

Regnar Ovesen

1976 - 1980

Kurt Thomsen

1980 -

BESTYRELSE i 1988

Kurt Thomsen

Formand

Svend Keller

Næstformand

Hans Eegholm

Sekretær

John Erik Jensen

N. K. Andersen

PERSONALE

Møller Jacobsen
varmemester 1963 - 1974

Henry Jacobsen
varmemester 1975 -

Niels Thomsen
assistent 1985 -

Sats og layout: BS Kontorservice, Hjøllerup, Tlf. 06 28 14 64

Tryk: Nordan Offset ApS, Hjøllerup, Tlf. 06 28 25 77